

Newsletter analityczny nr 42 (8–21.12.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
8 – 21 grudnia 2015.**

Najważniejszym wydarzeniem minionych dwóch tygodni było podpisanie w Paryżu światowego porozumienia klimatycznego, które ma zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie "znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza".

Komentarz:

Zakończony COP w Paryżu nie przyniósł oczekiwanego przez Unię Europejską oraz państwa wyspiarskie zrzeszone w AOSIS (Porozumienie Małych Państw Wyspiarskich) przełomu w postaci przyjęcia pułapów wielkości emisji i stopniowej redukcji emisji gazów cieplarnianych. Zabrakło zdecydowanego lidera, który mógłby narzucić swoje interesy innym państwom zmuszając je do podpisania i wypełnienia porozumienia. Takiej roli nie mogła odegrać Unia Europejska, która jest niewątpliwym liderem w polityce ochrony klimatu, ale rozdzielana wewnętrznymi konfliktami, przy wzrastającej warunkowości w jej polityce i słabej dynamice wzrostu gospodarczego, co powoduje systematyczny spadek jej udziału w światowej gospodarce. Z kolei Stany Zjednoczone i Chiny wolały zawrzeć miękkie porozumienie, w którym cały czas mogą politycznie oddziaływać na proces ochrony klimatu.

Wyniki COP i komentarze po jego zakończeniu wskazujące na sukces i przełom nasuwają podobieństwo do deklaracji po globalnej konferencji w Rio w 1992 roku, gdzie mówiono o „nowym duchu z Rio, duchu współpracy międzynarodowej na rzecz ochrony środowiska”, mimo tylu lat postęp w zakresie budowania międzynarodowych reżimów ochrony środowiska jest mizerny. Równie dobrze porozumienie w tym kształcie mogło być zawarte już 2 lata temu ponieważ progres w tym czasie był minimalny. Unia Europejska nie próbowała negocjować samego porozumienia jako zbyt miękkiego i politycznego.

Konsekwencją elastycznego stanowiska Unii Europejskiej i zapisów Pakietu Klimatyczno-Energetycznego 2030 dającego możliwość jego weryfikacji po COP w Paryżu będzie prawdopodobnie zmiana szczegółowych zapisów dotyczących możliwości uwzględnienia lasów w bilansie emisji. W tym kontekście szczególnie interesująca będzie kwestia ETS oraz wykorzystania polityki klimatyczno-energetycznej do wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski i ograniczenia znaczenia Federacji Rosyjskiej jako eksportera surowców energetycznych. Jednocześnie akceptacja wyników COP w Paryżu oznacza kontynuowanie zmian w sektorze energetycznym. Szczególnie należy zwrócić uwagę na kwestie odnawialnych źródeł energii w kontekście prosumentów i letnich niedoborów prądu, efektywności energetycznej oraz inteligentnych sieci. Ostatnie wypowiedzi polityków wskazują na rosnące przekonanie o potrzebie wzmocnienia tych kierunków zmian.

Europa i świat:

8.12 – W Pekinie ogłoszono tzw. czerwony alert – najwyższy z czterostopniowej skali zanieczyszczenia powietrza.

8.12 – Ministerstwo Energetyki Federacji Rosyjskiej i Gazprom zrealizowały cykl spotkań z władzami państw tranzytowych, przez których terytorium Rosja eksportuje gaz ziemny do Europy.

10.12 – Wołodimir Demczyszyn, minister energetyki oraz przemysłu węglowego, stwierdził, że nie ma konieczności udzielenia Ukrainę gwarancji co do wielkości zakupu rosyjskiego gazu.

11.12 – Aleksander Miedwiediew, wiceprzewodniczący Gazpromu spotkał się z Margrethe Vestager, komisarz UE do spraw konkurencji, w celu konsultacji w sprawie antymonopolowego KE przeciwko spółce.

11.12 – W porównaniu z rokiem ubiegłym, Ukraina blisko trzykrotnie zmniejszyła import rosyjskiego gazu (14,5 mld m³, a w 2015 r. 5,8 mld m³).

11.12 – Pierre Buhler, ambasador Francji w Polsce ocenił, że energetyka jądrowa może wesprzeć wzrost gospodarczy i postęp techniczny kraju, a jednocześnie pomóc sprostać celom klimatycznym i środowiskowym.

11.12 – Na skutek polskich zabiegów, w tekście porozumienia klimatycznego podczas COP21 odniesienia do dekarbonizacji zostały zastąpione neutralnością emisji gazów cieplarnianych.

12.12 – W Paryżu podczas konferencji COP21 przyjęto światowe porozumienie klimatyczne, które ma zatrzymać globalne ocieplenie na poziomie "znacznie poniżej 2 stopni Celsjusza".

13.12 – Papież Franciszek zaapelował o realizację porozumienia zawartego na konferencji klimatycznej w Paryżu.

15.12 – Włochy dołączyły do grupy państw przeciwstawiających się realizacji projektu Nord Stream 2.

17.12 – Spadek cen ropy na rynkach światowych według prognoz może wpłynąć na pojawienie się w Arabii Saudyjskiej deficytu budżetowego na poziomie 20% PKB.

17.12 – Parlament brytyjski wyraził zgodę na warunkowe przeprowadzanie szczelinowania hydraulicznego w celach poszukiwania i wydobywania gazu łupkowego w parkach narodowych.

17.12 – Sąd Administracyjny w Hamburgu odrzucił skargę Zarządu Morskich Portów Szczecin i Świnoujście ws. rurociągu Nord Stream 2.

18.12 – Zdaniem Donalda Tuska, przewodniczącego Rady Europejskiej, Nord Steam 2 „nie pomoże UE w dywersyfikacji energetycznej ani nie zredukuje uzależnienia od jednego dostawcy”.

20.12 – Niemiecka koalicja rządowa nie jest zgodna w sprawie realizacji projektu Nord Stream 2. SPD jest za inwestycją, CDU zgłasza zastrzeżenia.

Polska:

8.12 – Przedstawiciele rządu poinformowali Komisję Europejską, że budowa Nowej Kompani Węglowej zakończy się na przełomie marca i kwietnia 2016 roku.

8.12 – Fatih Birol, szef Międzynarodowej Agencji Energetycznej pozytywnie ocenił polskie plany wykorzystania źródeł geotermicznych i biomasy.

8.12 – PKN Orlen otrzymał certyfikat Chartered Institute of Purchasing and Supply.

8.12 – Odbyła się pierwsza aukcja rynku dnia następnego z udziałem nowego połączenia elektroenergetycznego LitPol Link.

9.12 – Krzysztof Tchórzewski, minister energetyki zapowiedział, że implementacja części przepisów ustawy o OZE może zostać odroczone do połowy przyszłego roku.

10.12 – Krzysztof Tchórzewski, minister energetyki, poinformował, że nowotworzony resort rozpocznie normalne funkcjonowanie od 1 stycznia 2016 roku, choć część kompetencji nadal będzie wymagało doprecyzowania.

10.12 – Komisja Europejska pozwała Polskę za nieprzestrzeganie unijnych przepisów dotyczących jakości powietrza.

10.12 – Konrad Tomaszewski, dyrektor generalny Lasów Państwowych poinformował o planach uruchomienia eksperymentalnego programu obrotu jednostkami dwutlenku węgla pochłanianymi przez zasoby leśne.

10.12 – Zorganizowany przez PKN Orlen konkurs dotyczący innowacyjnych rozwiązań pozwalających rafineriom na zwiększenie efektywności energetycznej przyciągnął uczestników z ponad 20 krajów.

10.12 – Krzysztof Tchórzewski, minister energetyki przyznał, że badane są możliwości finansowe stworzenia rezerwy strategicznej w postaci surowców.

10.12 – Warszawscy radni przyjęli Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Warszawy.

11.12 – Prezydent Andrzej Duda, podczas spotkania barbórkowego stwierdził, że górnictwo jest jednym z absolutnie najważniejszych" sektorów polskiej gospodarki i gwarancją suwerenności energetycznej.

11.12 – Zdaniem Krzysztofa Tchórzewskiego, ministra energetyki, polska droga do osiągnięcia celów porozumienia COP21 musi wiązać się m.in. z podnoszeniem sprawności systemów energetycznych.

14.12 – Oficjalnie zainaugurowano funkcjonowanie połączenia elektroenergetycznego Litwy z Polską i Szwecją (tzw. most energetyczny).

14.12 – Premier Beata Szydło oceniła, że zawarta w Paryżu umowa klimatyczna jest krokiem w dobrym kierunku, ale specyfika polskiej gospodarki wymaga ich dopasowania do obecnych realiów.

15.12 – Sejmowa komisja rolnictwa i rozwoju wsi skierowała wniosek do rządu o uregulowanie zasad budowy farm wiatrowych w Polsce.

16.12 – Do Sejmu trafił projekt nowelizacji ustawy o efektywności energetycznej oraz projekt nowelizacji ustawy o OZE.

Warszawa, 21 grudnia 2015r.

dr Krzysztof M. Książkowski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Kolegium Ekonomiczno-Społecznym SGH, laureat RENERGY AWARD 2015 w kategorii osobowość roku, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.